

Při zkoumání žánru fikčního válečného filmu se leckdy dostaneme do pasti osobních vášní. Válku jsme nikdy nezažili, máme o ní často jen letmou představu, která vychází ze spousty různých druhů informací, které jsme o ní získali. To, jakým způsobem je zobrazována, možná vůbec neovlivní to, jak bychom se v ní zachovali my. Možná že fikční válečný film je jen takovou hrou, takovým uzavřeným světem hrdinů, kteří umírají, zabíjejí, znásilňují, vzpomínají na manželky, pijí v důstojnických klubech, tančí s děvčaty, poslouchají rozkazy, bloudí po lese a třeba se topí v moři. Válka jako mohutný, nezvratný a mimořádně dynamický proces, který naprosto rozruší struktury ve společnosti, se prostě ve všech svých aspektech zachytit nedá a je tedy jen na nás, jak budeme který film vnímat. Když jsem mluvil o tématu své práce s různými lidmi, většinu z nich vlastně tento žánr nebaví a nemají k němu žádný vztah. V době války se však rapidně zvyšuje počet lidí, kteří si k žánru vztah "najdou". Podobně se tomu děje i v dobách blížící se války. Umění je sice vždy uzavřené do sebe, ale právě v krizových dobách má poměrně zásadní roli komunikátora mezi jakýmsi kolektivním celkem (státem, armádou, národem) a jednotlivcem. To platí především u filmu. Umění tak v demokratických zemích s vyspělými tradicemi odkazuje své diváky k nutnosti si tyto tradice bránit a bojovat za ně. Nedokonalosti a šok, který každý další konflikt způsobuje, jsou pak předmětem tvorby v letech po válce. Čím dál jsme od skutečné doby konfliktu, tím je tento vztah komplikovanější a ideové vazby nahradí vazby žánrové. Pokud máme rádi válečné romány, budeme je číst, i když už budou vycházet jen v levných rodokapsech. Třeba kvůli napětí a kvůli tomu, že vstupujeme do předem jasně vymezeného fiktivního světa.